

ÖBMT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI TAMAMI ÇÖZÜMLÜ ÇIKMIŞ SORULAR

KOMİSYON

ISBN 978-625-6764-46-0

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevdir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

1. Baskı: Ankara

Proje-Yayın: Neslihan Yalçın
Dizgi-Grafik Tasarım: İlknur Öztürk
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

Çözümleri görebilir.

Çözümlere erişim sağlamak için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden hibrit kitabınıza ve soru robotunuza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden hibrit kitaba erişim sağlayabilirsiniz.

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hale gelen "Hibrit Kitap" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2024 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı

0312 418 51 55

İletişim:

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50 / Dağıtım: 0312 434 54 24 / WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net / E-ileti: pegem@pegem.net

1. Aşağıdaki eşleştirilmiş dillerden hangileri yapı bakımından benzer değildir?

- A) Çince – Tibetçe
- B) Arapça – Farsça
- C) Bulgarca – Lehçe
- D) Portekizce – Rumence
- E) İngilizce – Flemenkçe

2. Aşağıdakilerden hangisi Kıpçak grubu yazı dillerinden biri değildir?

- A) Nogayca
- B) Kumukça
- C) Karaçay-Balkarca
- D) Başkurtça
- E) Hakasça

3. Aşağıdaki eserlerden hangisi runik alfabeyle yazılmıştır?

- A) *Altun Yaruk*
- B) *Bilge Kağan Yazıtı*
- C) *Köl Tigin Yazıtı*
- D) *Irk Bitig*
- E) *Tunyukuk Yazıtı*

4. Bir Türk dili olmasına rağmen r/z ve l/ş ses denklikleri bakımından Moğolcayla paralellik göstermesi ve çok erken dönemlerde Genel Türkçeden ayrılması ile de Altayistik ve Türkoloji çalışmalarında önemli bir yere sahip olan Türk dili aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halaçça
- B) Altayca
- C) Hakasça
- D) Çuvaşça
- E) Yakutça

5.

- I. Kara eşek başına uyan ursarj katır olmaz.
- II. Kız anadan görmeyince ögüt almaz.
- III. Yapagulu gökçe çimen güze kalmaz.
- IV. Güyegü ogul olmaz.
- V. Kül depecük olmaz.

Bu cümleler aşağıdakilerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Garib-name*
- B) *Dede Korkut*
- C) *Kutadgu Bilig*
- D) *Divanü Lügâti't-Türk*
- E) *Atebetü'l-Hakayık*

6. Kazan tığ kaynapı uş sevdâ bişürdüm

I

Nizâmî balıdın halvâ bişürdüm

II

III

Bu beyitteki altı çizili ekler sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) vasıta – bulunma – isimden fiil
- B) zarf-fiil – ayrılma – fiilden fiil
- C) fiilden fiil – ilgi – geniş zaman
- D) vasıta – ayrılma – geniş zaman
- E) zarf-fiil – ilgi – fiilden fiil

7. Ol ödün ayığ ögli tigin, inisi, inçe tip sakıntı: Ögüm kaçım içim tiginke sever, mini aklayur erti. Amtı içim taluyka barıp erdini kelürser, takı ağırlıg bolgay men takı uçuz bolgaymen tip sakıntı: amtı birle barayın! Ötrü karı hanka inçe tip ötünti: içim tigin ölüm yirke barrır. Negülüg kalır men tenrım?

Bu parçaya göre Uygur Türkçesiyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Belirli geçmiş zaman eki, tonlu sesle sonlanan sözcüklere de tonsuz biçimde eklenmektedir.
B) Yönelme durumu ekinin ünsüzü uyum dışındadır.
C) Eklerin sonundaki -g sesi korunmuştur.
D) Gelecek zaman için kullanılan ek "-sar/-ser"dir.
E) Geniş zaman ekine eklenen kişi eki zamir kökenlidir.

8. Bilig bilmez kişi ol sabıg alıp yagru barıp üküş kişi öltüg

I

II

ol yergerü barsar Türük bodun ölteçisen Ötüken yer oluru arkış türkiş isar neç bujug yok. Ötüken yiş olursar bengü il tuta olurtaçı sen Türük bodun tok arkuk sen

III

açsar tosık ömez sen bir todsar açsık ömez sen antağırın için igidmiş kaganırın sabın almatın yir sayu bardır.

IV

V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 9.

Türk nazmıda çü min tartıp alem
Eyledim ol memleketni yek-kalem

Klasik Çağatayca ile yazılmış bu beyitte geçen hangi sözcükler, biçim bilgisi bakımından klasik Osmanlıca-da farklı kullanılmıştır?

- A) nazmıda – memleketni
B) min – alem
C) min – memleketni
D) nazmıda – eyledim
E) alem – eyledim

10. Ebû Nâsır bin Zâhir bin Muhammed es-Serahsî rahmetu'llâhi 'aleyhi bir kitâb cem eylemiş kim her bir sözi bir cân değer; ammâ gördüm ki terkîb muhallel ve muhabbat olga bolga 'ibâretince yazmışlar. Diledim ki bu latîf ve şerîf nüshanur lutfi ve şerefi dahı artuk ola; ol sakım 'ibâretten sarîh ve fasîh ve rûşen Türkçeye döndürdüm.

Bu parçada geçen "sarîh ve fasîh ve rûşen Türkçe" ile aşağıdakilerden hangisi kastedilmektedir?

- A) Karahanlı Türkçesi
B) Harezmi Türkçesi
C) Çağatay Türkçesi
D) Eski Uygur Türkçesi
E) Eski Anadolu Türkçesi

- 11.

Türk diline kimsene bakmaz-ıdı

Türklere hergiz gönül akmaz-ıdı

Türk dahı bilmezıdı ol dilleri

İnce yolu, ol ulu menzilleri

Bu şiir aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Gülşehrî
B) Ali Şir Nevai
C) Âşık Paşa
D) Kadı Burhanettin
E) Kâşgarlı Mahmut

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler birlikte kullanılmamıştır?

- A) Bâkî çemende hayli perîşan imiş varak
Benzer ki bir şikâyeti var rûzgârdan
B) Zevki kederde mihneti râhatta görmüşüz
Âyinedir biribirne subh u şâmımız
C) Minnet Hudâya devlet-i dünyâ fenâ bulur
Bâkî kalır sahîfe-i 'âlemde adımız
D) Kapında sâil olmak gayre mihmân olmadan yeğdir
Gedâ-yı kûyun olmak Mısır'a sultân olmadan yeğdir
E) Bâğ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûzgârın görmüşüz

13. Aşağıdakilerden hangisi Türkçe kökenli değildir?

- A) taş B) baş C) diz
D) can E) kan

14. Halk biliminin ilk kuram ve yöntemlerindedir. Masalların incelenmesi amacıyla geliştirilmiş, daha sonra diğer halk edebiyatı türlerinin incelenmesinde de kullanılmıştır. Temel amacı; metinlerdeki motifleri esas kabul ederek herhangi bir metnin ne zaman, nerede ortaya çıktığını ve ilk şeklinin nasıl olduğunu belirlemeye çalışmaktır. *Motif Index of Folk Literature* bu kuramın en önemli eserlerindedir.

Bu parçada sözü edilen kuram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Psikoanalitik
B) Sözlü Kompozisyon
C) İşlevsel Halk Bilimi
D) Tarihî - Coğrafi Fin
E) Bağlamsal

15. Zülkarneyn (İskender) Semerkant'ı geçerek Türk ülkelere yönelince, Türk hakanı ----, Hucend Irmağı kıyısına kırk gözcü yerleştirerek ona karşı tedbir almıştı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Oğuz Kağan B) Alp Er Tunga C) Şu
D) Siyenpi E) Deli Dumrul

16. Aşağıdakilerden hangisi, Nasrettin Hoca'nın fıkralarından bazılarını nazma dönüştürmüştür?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
B) Orhan Seyfi Orhon
C) Orhan Veli Kanık
D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

17.

Nice civânları eyledin türâb
Bülbülün yerinde çağırır gurâb
Çarsın pazarların hep olmuş harâb
Solmuş gazel dökmüş bostânın bâğın

On altı dörtlükten oluşan bir şiirden alınan bu şiir parçasının nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Destan B) Koşma C) Semai
D) Türkü E) Varsağı

18. Halk hikâyecileri, anlattıkları hikâyelere zenginlik katmak amacıyla aralarda asıl hikâyeden farklı olarak kısa, mensur, ibret verici veya komik hikâyeler anlatmaktadır.

Bu hikâyelere verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fasil B) Karavelli C) Döşeme
D) Muhavere E) Kara hikâye

19. Türk süsleme sanatının önde gelen minyatürcülerindedir. Asıl adı Abdülcélil Çelebi'dir. Aslen Edirneli olup daha sonra İstanbul'a gelmiş ve burada ölmüştür. *Atalar Sözü Destanı*'yla ünlenmiştir.

Bu parçada anlatılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güvahi
B) Âsık Ömer
C) Bayburtlu Zihnî
D) Levnî
E) Gevherî

20. XIV. yüzyılda özellikle Yunus Emre tarzını devam ettirmesiyle öne çıkmıştır. Asıl adı Alâaddin'dir. Kaynaklar onun, Abdal Musa'nın müridi olduğunu ve mahlasını ondan aldığı belirir. Sade Türkçe ile samimi şiirler yazan şairin *Divan*'ından başka *Gülîstan*, *Gevher-name*, *Minber-name*, *Budala-name*, *Saray-name*, *Dil-güşa* gibi eserleri bulunmaktadır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdal Zelifî
- B) Güvenç Abdal
- C) Kazak Abdal
- D) Pir Sultan Abdal
- E) Kaygusuz Abdal

21. Âşıklığın esasını, karmaşık bir yapıya sahip olan rüya oluşturmaktadır. Gerek âşıklık geleneğinde gerekse halk arasında kabul gören rüya motifi, dört safhada gerçekleşir.

Bu parçada belirtilen dört safha sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Hazırlık - Rüya görme - Uyanış - İlk deyiş
- B) İlk deyiş - Hazırlık - Bade içme - Uyanış
- C) Bade içme - Uyanış - Rüyaya yatma - Hazırlık
- D) Rüyaya yatma - Bade içme - Hazırlık - Rüya görme
- E) Uyanış - İlk deyiş - Rüya görme - Hazırlık

22.

Fıtıl-veş giy külâhı şem'a-yı sûzânededen çıkma
Dolaş şem'in civârın merkez-i pervânededen çıkma
Eğer maksat seyâhatse gönül deryâ-yı vahdette
Habâb-ı bâde-veş devret leb-i peymânededen çıkma

Aruz ölçüsü ile yazılan bu beyitler aşağıdaki nazım türlerinden hangisine örnektir?

- A) Divan
- B) Semai
- C) Selis
- D) Satraç
- E) Kalenderî

23.

Dost bî-pervâ felek bî-rahm devrân bî-sükûn
Derd çok hem-derd yok düşman kavî tâlî' zebun

Bu beyitte kullanılan aruz vezni; "dost", "rahm" ve "derd" sözcüklerini bir kapalı, bir açık (- .) hece değerinde okumayı gerektirir.

Aşağıdaki beyitlerin hangisinde benzer bir durum söz konusudur?

- A) Bezm-i 'aşk içre Fuzûlî nice âh eylemeyem
Ne temettu' bulunur neyde sadâdan gayrı
- B) Beni cândan usandurdu cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhumdan murâdum şem'i yanmaz mı
- C) Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlare su
Kim bu denlü dutuşan odlare kılmaz çâre su
- D) Gîtdün ammâ ki kodun hasret ile cânı bile
İstemem sensüz olan sohbet-i yârânı bile
- E) Âkıbet gönlüm esir itdün o gîsûlarla sen
Hey ne câdûsın ki âteş bağladun mûlarla sen

24. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde teşhis sanatı vardır?

- A) Bûydan hoş rengden pâkîzedür nâzûk tenün
Beslemiş koynında gûyâ kim gül-i ra'nâ seni
- B) Ser-nâme-i muhabbeti cânâna yazmışam
Hasret risâlesin varak-ı cânâ yazmışam
- C) Geldümse ne var ben şu'arâ bezmine âhir
Âdet budur âhirde gelir bezme ekâbir
- D) Ey Necâtî yüri sabr eyle elünden ne gelür
Hûblar cevri ü cefâyı kime öğretmediler
- E) Tahammül mülkini yıkduñ Hülâgû Han mısın kâfir
Aman dünyâyı yakduñ âteş-i sûzân mısın kâfir

25.

Gûyiyâ Nûşinrevân-ı subhdur kim 'adl için
Lâceverdî kubbeye zencir-i zer asar güneş

Bu beyitte geçen "Nûşinrevân"ın divan şiirinde anılan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş gibi parlak olması
- B) Mavi gökyüzünü temsil etmesi
- C) Sabah ülkesinin hükümdarı olması
- D) Boynuna altından bir zincir asması
- E) Adaletli bir hükümdar olması

26. XVII. yüzyıl şairlerinden Sabit, *Zafer-name* adlı mesnevisinin başında

Urup nazm-ı Leylâ vü Mecnûn'a el

Deliye söz atma sakın vâz gel

diyerek aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiş olabilir?

- A) *Leylâ ve Mecnûn*'un dilinin ağır terkiplerden oluştuğunu
- B) *Leylâ ve Mecnûn*'un yazılmış en iyi aşk mesnevisi olduğunu
- C) *Leylâ ve Mecnûn*'un gerçeklikten uzak olduğunu
- D) Nazım yerine nesri tercih ettiğini
- E) Yeni ve farklı konular bulmak istediğini

27.

Hasret-i hançer ile cism-i felâket-zâ hayf
Oldı sad pâre meger gitdi o bî-pervâ hayf
Haşre dek vird-i zebân ola Nedîmâ vâ-hayf
Hâr-ı fûrkatle Neşâtî-i hazînün vâ-hayf
Dâmen-i ülfeti çâk oldı girîbânı bile

Son bendi verilen bu musammatla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Neşati, Nedim'in şiirini tahmis etmiştir.
- B) 1, 2 ve 3. mısralar Nedim'e; 4 ve 5. mısralar Neşati'ye aittir.
- C) Şiirin nazım şekli müsebbadır.
- D) Nedim, Neşati'nin şiirini tazmin etmiştir.
- E) Methiye türünde yazılmış bir şiirdir.

28.

Nevâyî ger işitseydi nevâ-yı bülbül-i tab'um
Diyeydi yahşırak tuymuşdur ol üslûb-ı Selmânı

XVI. yüzyıl şairlerinden Hayalî'nin bu beytinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hayalî, Selman'ın üslubunu beğenir.
- B) Nevai, etkili olmuş bir şairdir.
- C) Hayalî, Nevai'yi "yahşırak" sözcüğü ile Çağatayca koşturmuştur.
- D) Hayalî, yetenekli bir şair olduğu kanısındadır.
- E) Hayalî, şiirlerine Nevai'nin ilgisiz kaldığını iddia etmektedir.

29. Şekil ve içerik özellikleri bakımından kasidede farklı bir tarz ortaya koyan şair; "nesib" ve "methiye" bölümlerini kısaltmış, özellikle "fahriye" bölümünü genişletmiştir. Hatta "nesib" bölümünü tamamen kaldırarak doğrudan "fahriye" ile başladığı kasideleri de vardır.

Bu parçada şiirinin özelliklerinden söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedim
- B) Nev'î
- C) Nef'î
- D) Nabi
- E) Nailî

30. Tezkiresini yazarken Cami'nin *Baharistan*'ını, Ali Şir Nevaî'nin *Mecalisü'n-Nefais*'ini ve Sehi Bey'in *Heşt Behişt*'ini model almakla beraber, onların kronolojik tasnifine karşılık, alfabetik sıralamayı tercih etmiştir. Türk edebiyatında bu uygulama ilk kez onun tarafından kullanılmıştır.

Bu parçada sözü edilen tezkire yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Çelebi
- B) Beyani
- C) Ahdî
- D) Latîfî
- E) Âfî

31. Seyahat-namenin özel bir türüdür. XVII. yüzyıldan sonra yaygınlık kazanmıştır. Anlatılan yerlerin siyasi, kültürel ve ekonomik özelliklerinin de yer aldığı gezi notlarıdır.

Bu parçada özellikleri verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sefaret-name
- B) Pend-name
- C) Kıyafet-name
- D) Sur-name
- E) Gazavat-name

32. Dış dünyayı olduğu gibi değil, o andaki ruh hâllerine göre nesnelere kendilerinde bıraktıkları izlenimleriyle yansıtırlar. Bu nedenle, bu şairlerin varlıklara yaklaşım biçimi sezgici ve idealisttir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen anlayışla yazılmış olabilir?

- A) Gelecek zamanlarda
Ölüleri balkonlara gömecekler
İnsan rahat etmeyecek
Öldükten sonra da
- B) Sivas'ta Ulu Cami avlusunda çocuklar
Yalvaran gözlerle etrafa baka baka
Açıyorlar küçük esmer avuçlarını
Emmilerim sadaka! Emmilerim sadaka!
- C) Sen ve ben
Ve deniz
Ve bu akşam ki lerzesiz, sessiz
Topluyor bû-yı rûhunu gûyâ
- D) Yalnız ikimiz bir de o: Ma'bûde-i şî'rim;
Yalnız ikimiz, bir de onun zıll-ı cenâhı;
Hâkîlere bahş eyleyerek hâk-ı siyâhı
Düşünde beyaz bir bulutun göklere âzim.
- E) Hasret beni cayır cayır yakarken
Bedenimde buzdan bir el yürüyor
Hayâline çılgın çılgın bakarken
Kapanası gözümü kan bürüyor

33. Redif, dize sonlarında kafiyeden sonra gelen ve aynı görevdeki seslerin tekrarlanmasıdır.

Aşağıdakilerin hangisi buna örnek oluşturmaz?

- A) Savrulmada gül şimdi havâda
Gün doğmada bir başka ziyâda
- B) Şu batan günün akşamlarında
Nice gül soldu bostanlarında
- C) Kandilli yüzerken uykularda
Mehtâbı sürükledik sularda
- D) Garîbim nâmıma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış, harem diyorlar
- E) Kefensiz bir cenâze, çırılçıplak, ortada...
Garanti yok sen gibi bir fânîye sigortada!

34. Millî destan niteliği taşıyan eserler, mesneviler, halk hikâyeleri; romanın doğuşundan önceki anlatıların başlıcalarını oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi bu anlatılar arasında değildir?

- A) *Leylâ ile Mecnun*
B) *Dede Korkut*
C) *Hançerli Hanım Hikâye-i Garibesî*
D) *Kerem ile Aslı*
E) *Şehrengiz*

35. Tanzimat edebiyatının edebiyat eleştirisi alanında en etkili isimlerinden olan ----, bu dönemde edebî ölçütlerin oluşmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Şairlikten çok, teorisyen olarak başarı gösteren sanatçı, eski edebiyatı savunanlara karşı yeni edebiyatı savunmuş, edebî görüşleri ile Servetifünun akımının önderi ve hocası olmuştur. Galatasaray Lisesi ve Mülkiye Mektebi'nde hoca iken verdiği ders notlarını bir araya getirerek oluşturduğu ---- adlı eserinde, bir edebî eserin taşınması gereken özellikler üzerinde durmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Namık Kemal – *Takip*
B) Muallim Naci – *Demdeme*
C) Sami Paşazade Sezai – *Rumuzu'l-Edeb*
D) Rezaizade Mahmut Ekrem – *Talim-i Edebiyat*
E) Ziya Paşa – *Harabat*

36. Servetifünun topluluğu içinde yalnızca eleştiri alanında eser veren kişi ----.

Bu cümlelin sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Şuayp'tır
B) Süleyman Nazif'tir
C) Hüseyin Suat'tır
D) Hüseyin Cahit Yalçın'dır
E) Safveti Ziya'dır

37. Aşağıdakilerden hangisi, halk şiiri geleneğinden ayrılmış olarak yararlanan şairlerden biri değildir?

- A) Zeki Ömer Defne
- B) Ahmet Kutsi Tecer
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel
- D) Bedri Rahmi Eyüboğlu
- E) Cahit Sıtkı Tarancı

38. Yahya Kemal'den "Dilin kapısını bize o açtı." diye söz ederken onun kendisi üzerindeki etkisini, şiirdeki mükemmeliyet fikri ve dil güzelliğine bağlar. Gerek roman, hikâye ve şiirleri gerekse makaleleri, denemeleri ve edebiyat tarihi ufuk açıcı eserler olarak kalacaktır.

Bu parçada anlatılan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Akif Ersoy
- B) Peyami Safa
- C) Ahmet Muhip Dranas
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Necip Fazıl Kısakürek

39. Fabrika fen müdürü, gülmemek için kendini zor tutuyordu. "İşte böyle Murtaza Efendi!" dedi. "Senin vazifen, fabrika işlerini kontrolden ibaret. Atölyeleri gezer dolaşırsın. Gördün ki iplik, masura, üstüpü, şu bu atılmış; toplatırsın işçilere. Bir de şuna dikkat etmen lazım; iplikhanedeki işçilerden birçoğu kantar kâtibine teslim ettikleri masuraları çalar, kâtibeye yeniden yuttururlar. Buna da göz kulak ol."

Aşağıdakilerden hangisinin romancılık anlayışı, bu parçadaki anlatım özelliklerine daha uzaktır?

- A) Sadri Ertem
- B) Yusuf Atılgan
- C) Yaşar Kemal
- D) Fakir Baykurt
- E) Orhan Kemal

40. Sezaî Karakoç'un, onun *Hastalar ve Işıklar* adlı kitabındaki öykülerin bütünü için yaptığı roman benzetmesini genelleştirip *Gül Yetiştiren Adam*, *Çarpılmışlar*, *Kuyu*, *Hışirtı*, *Toz* gibi diğer öyküleri için de düşünebiliriz. Bütün öykülerini bir arada okuyunca âdeta bir roman okumuş gibi oluruz.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kutlu
- B) Necip Tosun
- C) Rasim Özdenören
- D) Sadık Yalsızuçanlar
- E) Hüseyin Su

41. Şiirin başarılı bir şekilde okunmasının, ön hazırlığa bağlı olduğunu anlatan Ayşe Öğretmen; şiirin özelliklerinin, anlamının hatta şairinin bilinmesinin bile şiiri seslendirmeye etkisinin olabileceğini anlatmıştır ve öğrencilerine bir şiir örneği vermiştir:

ne olur kim olduğunu bilmesem pia'nın
ellerini bir tutsam ölsem
böyle uzak uzak seslenmese
ben bir şehre geldiğim vakit
o başka bir şehre gitmese

Buna göre, öğrencilerin bu şiiri seslendirirken aşağıdakilerden hangisine dikkat etmesine gerek yoktur?

- A) Şiir veznine uygun okunmalıdır.
- B) Şairin özellikleri bilinmelidir.
- C) Şiirin yazıldığı dönem incelenmelidir.
- D) Mısralardaki vurgu ve duraklara uyulmalıdır.
- E) Telaffuza önem verilmelidir.

42. Türk edebiyatı 9. sınıf dersi "divan edebiyatı" konusuna girişte öğretmen, beyin fırtınası yöntem veya tekniğini uygulamış ve öğrencilerin bu konudaki görüşlerini tahtaya yazmıştır:

- Divan edebiyatında, işlenmiş bir dil kullanılmıştır.
- Divan edebiyatının dili anlaşılmalıdır.
- Divan edebiyatı musiki ile iç içedir.
- Divan edebiyatında gereksiz tekrarlar vardır.
- Konular sanatlı ve ince bir üslupla işlenmiştir.
- Konular sade bir şekilde işlenmiştir.

Görüşlerin farklı gruplarda toplandığını gören öğretmen, iki farklı görüşe de sahip öğrencilerden ve bir başkandan oluşan toplam 5 kişilik bir grupla etkinlik planlamaktadır.

Buna göre, öğretmenin aşağıdaki tartışma türlerinden hangisini planlaması en uygundur?

- A) Panel
- B) Kollekyum
- C) Açık oturum
- D) Zıt panel
- E) Konferans

43. Havva üç gündür hasta. Ne yaptıksa kâr etmedi. Doktor da adını unuttum, bir şey dedi. Yanına yaklaşmayacakmışız. Allah korusun, hepimiz ölmüşüz. Neyse onu kömürlüğün yanındaki odaya koydular. Ben yasak olmasına rağmen pencereden onun odasını izliyorum. Arada da kaçıp kaçıp yanına gidiyorum.

Bu parçanın anlatımında kullanılan bakış açısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hâkim B) Nesnel C) Tanık
D) İlahi E) Kahraman

44.

- Küçük Ağa durakladı. Gerçekten de evine gitmek istiyordu. Çolak'ı akşam Akşehir'e gönderecekti. Çocuklarından bir haber alamamak artık ona dayanılmaz bir dert gibi gelmeye başlamıştı.
- Cesareti yoktu. Besim, küçük ve yuvarlak bir francala diliminin üstüne saat camı takar gibi dikkatle yerleştiği jambona tereyağı sürerken hiçbir meseleyi ciddi konuşmazdı fakat Mümtaz söylemeliydi.
- İşte o günden sonra adım unutuldu. Bilmem nasıl, sonradan bu isim aile arasında da aldı yürüdü ve Feride adı özellikle Boğaziçi yalısında bayram elbiseleri gibi sayılı günlerde kullanılan bir ad olup kaldı.

Farklı romanlardan alınan bu parçalar için aşağıdaki

- I. Bakış açısı,
II. Dil ve anlatım,
III. Yazıldıkları dönem

özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

45. I.

Dilberün işi 'itâb u nâz olur
Çeşmi câdû gamzesi gammâz olur
Ey gönül sabr it tahammül kıl ona
Yâre irişmek işi az az olur
Kadı Burhanettin

- II. Seni bahçelerimde uyuttum
Seni duvarlarımda sakladım
havuzlarıma güneşler durduğu zaman
gözlerini açıp bana gülerdin bahtiyaaar
Asaf Hâlet Çelebi

- III. Bûy-ı gül taktir olunmuş nâzin işlenmiş ucu
Biri olmuş hoy birisi destmâl olmuş sana
Nedim

Numaralandırılmış bu şiir parçalarını okuyan bir öğrenci aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Nazım türleri farklı olan eserler bulunmaktadır.
B) Şiirlerde kullanılan ölçü, değişiklik göstermektedir.
C) Şiirlerde, farklı dil ve anlatım özellikleri kullanılmaktadır.
D) Şiirlerde farklı konular işlenmektedir.
E) Kafiye düzenleri, şiirlerde farklılık göstermektedir.

46. 11. sınıf Türk edebiyatı dersinde edebî akımları öğretmek isteyen bir öğretmenin seçtiği metin şu şekildedir:

Charles'in konuşması, bir sokak kaldırımı gibi dümdüzdü. Beylik fikirler, oradan her zamanki kıyafetleriyle geçer durur. Ne bir heyecan veya bir gülüşe neden olur ne de bir hülya uyandırır. Charles, söylediğine göre, Rouen'de iken merak edip tiyatroya, Parisli aktörleri görmeye gitmemiştir. Yüzme, kılıç kullanmak, nişan atmak gibi şeyleri bilmezdi.

Bu parça, aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin özelliklerini öğretmek için en uygundur?

- A) Realizm
B) Romantizm
C) Naturalizm
D) Dadaizm
E) Klasisizm

47. Hikâyeler, olay hikâyesi ve durum hikâyesi olmak üzere iki türde ele alınmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, diğerlerine göre farklı bir hikâye türünün öğretimi için kullanılabilir?

- A) Hatice Hanım, pek genç dul kalmış zengin bir hanımcağızdı. On üç yaşında iken altmış altı yaşında bir kocaya vardığı için izdivaç denen şeyden nefret etmişti. İşte hemen hemen on sene vardı ki kocası ölmesine rağmen evlenmeyi hiç düşünmemişti.
- B) Kamyon; Zincirli Han'ın dar ve basık kapısından, yan duvarlara sürtünüp sivaları dökerek ve üzerine bağlanmış sepetlerle çuvalları dört tarafa fırlatarak çıktı. Şoför bir eliyle direksiyona yapışmış, diğer eliyle de peynirli pide yiyordu.
- C) Çocukluğumdan beri haritaya ne zaman baksam gözüm hemen bir ada arar; şehir, vilayet isimlerinden hemen mavi sahile kayar... Belki de okuduğum romanlar beni etkiledi, haritada adaları görünce heyecanlanıyorum.
- D) Benim saçlarım yumuşak, Fatma'nın saçları keçe gibi. Annem ustura ile iki defa kazıttı saçlarını uzasın diye ama uzamadı, kısa kaldı. Burnu da öyle biçimsiz ki yamyassı. Bu yüzden benim arkadaşlarımdan hiçbiri Fatma ile oynamak istemiyor.
- E) Satıcı, iskemlesine oturdu. Hasan da merakla karşısına geçti. Bu dört yanı duvarlı, tek kat, basık ve toprak evde öyle canı sıkılıyordu ki... Şaşarak, eğlenerek izliyordu. Satıcı ne yaparsa o susuyor ve seyrediyordu.

KPSS
2024
ÖABT

TAMAMI
ÇÖZÜMLÜ
ÖZGÜN
SORULAR

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

7

DENEME

 PEGEM AKADEMİ

Komisyon

ÖABT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI TAMAMI ÇÖZÜMLÜ 7 DENEME

ISBN 978-625-6829-31-2

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

3. Baskı: 2024, Ankara

Proje-Yayın: Deniz Şahan

Dizgi-Grafik Tasarım: İlnur Öztürk

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız,

Bu kitap, Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) Türk Dili ve Edebiyatı Alan Bilgisi Testi (ÖABT Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği) kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve soruları kolaylıkla çözebilmeniz amacıyla, farklı soru çeşitlerini görmenize ve kendinizi geliştirmenize yardımcı olmak için hazırlanmıştır.

7 denemeden oluşan kitabımızda yer alan sorularımız ÖABT'de çıkabilecek sorularla konu ve tarz itibarıyla benzerdir. Bu soruları çözerek kendinizi deneyebilecek ve eksik kaldığınız alanları tamamlayabileceksiniz.

Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüşlerinizi ve önerilerinizi bizimle **pegem@pegem.net** adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimize katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Pegem Akademi Yayıncılık

İÇİNDEKİLER

Deneme 1	1
Çözümler.....	17
Deneme 2.....	25
Çözümler.....	41
Deneme 3.....	49
Çözümler.....	65
Deneme 4.....	73
Çözümler.....	89
Deneme 5.....	97
Çözümler.....	113
Deneme 6.....	121
Çözümler.....	137
Deneme 7.....	145
Çözümler.....	161
Cevap Anahtarı.....	169

1. Uygur-Oğuz grubuna ait bir Türkçedir ve Türkçenin uzak lehçelerinden biridir. Türk dilinin Ana Türkçe Dönemi'nden çok önce ayrıldığı için genel Türkçeden çok uzaklaşmıştır. Yazı dili hâline çok sonra geçmiştir. Söz varlığında Moğolca, Tunguzca, Samoyetçe ve Rusçaya ait dil öğeleri bulunur. Bu Türk dilinde birincil ünlü uzunlukları ise düzenli olarak yaşamaktadır.

Bu parçada sözü edilen Türk dili aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkmence
B) Hakasça
C) Çuvaşça
D) Yakutça
E) Gagauzca

2. Üze türük teñrişi türük iduk yiri subı ança etmiş: Türük bodun yok bolmazun tiyin bodun bolçun tiyin kañım ilteriş kaganıg ögüm ilbilge katunug teñri töpüsinte tutup yügerü kötürmiş erinç.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil
B) Emir kipiyle çekimlenmiş fiil
C) Belirtme durumu eki almış isim
D) Yer-yön zarfı
E) Sıfat-fiil

3. Türük oguz begleri bodun eşidiñ. Üze teñri basmasar asra yir telinmeser türük bodun ilinjin törünjin kem artatı udaçı erti.

Bu parçadan Orhun Türkçesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kimi sözcüklere getirilen II. tekil iyelik ekinde "ŋ ~ g" nöbetleşmesi görülmüştür.
B) Belirtme durumu eki iyelik ekinden sonra gelir.
C) "-DAÇI" eki, sıfat-fiil eki olarak kullanılmıştır.
D) "-sAr" eki, şart anlamında kullanılmıştır.
E) Fiillerin birleşik zamanı "er-" yardımcı fiili üzerine gelen kip ekleri ile yapılmıştır.

4. Yonkır köni tut yarılma özün
Könül til kiçig tut bedütme sözüg

Özün otka atma bu dünyâ üçün
Kişi neñin alma küçeme küçün

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi hakkında öğüt verilmemektedir?

- A) Doğru yoldan sapmamak
B) Büyük konuşmamak
C) Kibirden uzak durmak
D) Sır saklamak
E) Dünya düşkünü olmamak

- 5.

Tünle bile köçelim
Yamar suvin keçelim
Teñruk suvin içelim
Yuvka yağı ovulsun

Bu şiir aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Dîvânü Lugati't-Türk*
B) *Kutadgu Bilig*
C) *Atabetü'l-Hakâyik*
D) *Muînü'l-Mürîd*
E) *Cümcümenâme*

6. Maña edgü sakinçinüz bar erser maña amtı bir kuñka-yu tilep kelürün.

Bu cümlede aşağıdaki eklerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Yönelme durumu
B) İyelik
C) Belirtme durumu
D) Şart kipi
E) Kişi

7.

El bağlamışdur kamusu hak çalapedandur umusu
Nökerlü kızdur kimisi alınmaduk çoklar yatur

Bu beyitten hareketle Eski Anadolu Türkçesi ile ilgili olarak,

- I. Bildirme ekinin ünlüsü düzlük-yuvarlaklık uyumu-na aykırılık gösterir.
- II. Ünsüz uyumu yoktur.
- III. İyelik III. tekil kişi ekinin ünlüsü dardır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8.

Eşege bu söz yavlak hoş geldi, yuların çakal eline virdi, tiz tiz yola girüp girdiler. Pes çakal berelenmişdi, yoruldu, eyitdi: İy karındaş varacak yirümüz ırağrakdur hem ben dahı varmışam. Eger nevbet nevbet birbir-müzi götürevüz menzili tizcek alavuz. Eşek eyitdi: Sen beni nice götüresin?

Bu parça aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Marzubannâme*
B) *Kitab-ı Dede Korkud*
C) *Harname*
D) *Mantıku't-Tayr*
E) *Behcetü'l-Hadâik*

9. **Aşağıdaki eserlerin hangisi Kıpçak Türkçesine ait değildir?**

- A) *Hüsrev ü Şîrîn*
B) *Codex Cumanicus*
C) *Kitâbu'l-İdrâk*
D) *Kitâb Gülistân bi't-Türki*
E) *Münyetü'l-Guzât*

10. Ala atlıg yol tenri men. Yarın kiçe eşür men. Utru iki
I

yılıg kişi oglin sokuşmış. Kişi korkmış. Korkma timiş.
II III

Kut birgey men timiş. Ança bilün.
IV V

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi Orhun Türkçesinde kullanılmayan bir ek almıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. Bu keçe Cebre'il takı Mikâ'il maña keldiler takı bir cânvar keltürdiler. Ol cânvar atı Burâk erdi. Ederi takı yügeni uruglug. Katırdın kiçigrek, işekdin ulugrak, yüzi âdemî yüzi menizlig, kudruki takı toynaki inek kudru-kinga takı toynaklarına menzer.

Bu parçadan hareketle Harezmi Türkçesi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fiillerin çokluk üçüncü kişi çekiminde ek bulunur.
B) Üçüncü tekil iyelik eki daima dar ünlülüdür.
C) Köktürkçedeki diş arası /d/ sesi acıklaşmamıştır.
D) Bazı yapım ve çekim eklerindeki "g" sesi erimiştir.
E) Ayrılma durumu eki ünsüz uyumuna girmez.

12.

kim erse tapuğka kireyin tese
iki neç kerek bil söz aydım kese

Kutadgu Bilig'den alınan bu beyitte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ek fiil
- B) Şart kipi
- C) Yönelme durumu eki
- D) Belirtme durumu eki
- E) I. tekil kişi istek kipi eki

13.

- I. Alman dilbilimci Max Müller tarafından ortaya atılan bu teoriye göre diller, insanların doğada duydukları sesleri yansıtmasıyla oluşmaya başlamıştır. Teoriye göre insanlar öncelikle kuş, hayvan, su, rüzgâr, gök gürlemesi gibi sesleri taklit etmişler ve bu seslerden zamanla sözcükler oluşmuştur.
- II. Bu teoride, önce jest ve mimiklerle duyguların, isteklerin anlatıldığı ardından yapılan mimiklere uygun tek heceli sesler ve el işaretleri yapıldığı ve ardından bu seslerin birbirinden ayrışarak sözcükleri oluşturduğu ve böylece dillerin ortaya çıktığı kabul edilmiştir.
- III. Bu teoriye göre diller, insanların şaşırduklarında, korktuklarında ya da öfkelendiklerinde çıkardıkları seslerden doğmuştur.
- IV. Bu teoride, Hamî-Samî, Kartvel, Hint-Avrupa, Ural, Altay ve Dravid dil ailelerinin aynı kökten çıkarak bir büyük aile oluşturduğu ileri sürülmüştür.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde aşağıdaki teorilerle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Ünlem Teorisi
- B) Psikolojik Teori
- C) Nostratik Teorisi
- D) Yansıma Teorisi
- E) Monogenist Teori

14.

Eski Türkçe		Türkiye Türkçesi
elig	>	elli
bar-	>	var-
tamga	>	damga
atlıg	>	atlı

Bu örneklerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Genişleme
- B) Sızıcılaşma
- C) Ünsüz düşmesi
- D) İkizleşme
- E) Tonlulaşma

15.

Hiç kuşkusuz, zamanı ne kadar hesaplı kullanırsam kullanayım, birçok kitap kalacak öylece; asla okunamayacak. İşin kötüsü, okumam gerektiği hâlde okuyamadığım kitapların adlarını ve yazarlarını bile öğrenmeyeceğim.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) sıfat – zarf – isim – bağlaç
- B) zamir – edat – isim – zarf
- C) sıfat – edat – isim – bağlaç
- D) zarf – zarf – sıfat – edat
- E) zamir – edat – sıfat – zarf